

**POLISH-UKRAINIAN FOUNDATION «THE INSTITUTE OF
INTERNATIONAL ACADEMIC AND SCIENTIFIC COOPERATION»**

**THEOLOGICAL ACADEMY OF THE UNIVERSITY OF CARDINAL
STEFAN WYSHINSKY IN WARSAW**

FUNDACJA ADD

З Б І Р Н И К

наукових есе учасників наукового стажування

"АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ"

**Варшава, Республіка Польща
2019**

Академічна доброчесність: виклики сучасності / Збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 24.06 – 06.07.2019). – Варшава, 2019. – 184 с.

Головний редактор:

Главчева Ю. М., заступник директора науково-технічної бібліотеки

Відповідальний секретар: к.е.н. Гребенюк Н.В.

Редакційна колегія:

Доктор технічних наук, професор **ЦМОЦЬ І.Г.**

Академік АЕНУ, доктор економічних наук, професор **ПРЯДКО В.В.**

Doktor nauk humanistycznych w zakresie historii **GAVRYLIUK I.**

Доктор права Віденського Університету **РУДАК Т.В.**

Кандидат економічних наук **ГРЕБЕНЮК Н.В.**

У збірнику викладено матеріали наукових есе учасників стажування, організованого Польсько-українською Фундацією - Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці спільно з Духовною Академією Університету Кардинала Стефана Вишинського у Варшаві та польською Фундацією ADD.

Метою стажування є ознайомлення із європейськими підходами щодо питання наукового плагіату і популяризація академічної доброчесності, а також підвищення кваліфікації освітян та поглиблення співпраці в академічній та науковій галузі між Україною та Польщею.

У збірнику розглядаються основні проблеми академічної доброчесності в навчальних та наукових роботах, що пов'язано з інтенсивною комп'ютеризацією та інформатизацією всіх аспектів людського життя.

Олещенко Г.П., Шевченко Ю.Ю.

ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У СУМСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	121
---	-----

Піх І. В., Кудряшова А. В.

ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УКРАЇНСЬКІЙ АКАДЕМІЇ ДРУКАРСТВА	124
---	-----

Попелюк В. П.

ДО ПИТАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	127
---	-----

Попова І.В.

СУЧАСНІ ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	131
--	-----

Придатко О. В., Борзов Ю. О.

ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ВИПАДКІВ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ У ЛЬВІВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	135
---	-----

Романюк О.Б.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ - РОЗВИТОК, ВПРОВАДЖЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ	139
--	-----

Ростока М.Л., Черевичний Г.С.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ЦИВІЛІЗОВАНОГО ІСНУВАННЯ НАУКОВО-ОСВІТНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ	144
--	-----

Самілик Л.О.

АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	148
---	-----

Северінова О. Б.

АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ І ЙОГО ЮРИДИЧНО ЗНАЧИМІ ВЛАСТИВОСТІ	152
---	-----

Серпак Н.Ф.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧИННІСТЬ У ВІННИЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМ.М.І. ПИРОГОВА	155
---	-----

Сластьоненко О.О.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПОНЯТТЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УКРАЇНІ	158
--	-----

Степанський Д. О.

ПИТАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В КОНТЕКСТІ КЕРІВНИЦТВА СТУДЕНТСЬКИМ НАУКОВИМ ТОВАРИСТВОМ	161
--	-----

Суятинова К.Є.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ І НАУКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ	164
---	-----

Танасійчук А.М.

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПРИ НАПИСАННІ ДИСЕРТАЦІЇ	168
--	-----

Сластьоненко О.О.,
*к.ю.н., доцент, с.н.с.,
доцент кафедри фінансового права
Університету державної
фіскальної служби України*

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПОНЯТТЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УКРАЇНІ

Сьогодні можемо констатувати, що Україна знаходиться в стані становлення як європейська, цивілізована, демократична, незалежна держава, що пропагує і впроваджує європейські цінності і має за мету стати рівноправним партнером у європейській спільноті, а це неможливо здійснити без проведення необхідних реформ в сфері освіти. На сучасному етапі проводиться реформування в усіх сферах суспільного життя, в тому числі і в сфері освіти [1, с. 144]. Особливої уваги з правової точки зору потребують трансформаційні процеси, що відбуваються в освіті, зокрема, у сфері нормативно-правових засад забезпечення академічної доброчесності.

Проведення будь-якої реформи вимагає ретельного аналізу існуючого законодавства з метою виявлення наявних прогалин та колізій. До того ж, потребує уточнення понятійний апарат з метою однозначного розуміння понять, що використовуються при врегулюванні суспільних відносин, що виникають у сфері освіти. У зв'язку з цим, набуває великого наукового та практичного значення комплексний аналіз понятійного апарату, що стосується сфери освіти, а також використовується в нормотворчій діяльності, аналізу стану законодавства і нормативно-правових актів, що регулюють порядок відповідальності за порушення академічної доброчесності, а також внесення обґрунтованих пропозицій щодо усунення прогалин у вищезазначеній сфері.

Відповідно до Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII, стаття 42 визначає, що «Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової

(творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» [2].

Детальний аналіз правової природи академічної доброчесності в Україні було проведено в своїх дослідженнях Теремецьким В.І. та Бернацьким О.В. Ними відзначено, що перетворення етичної норми про доброчесність у правову відбулося завдяки введенню поняття академічної доброчесності та дотичних до нього понять в освітнє законодавство України [3, с. 155].

На думку науковців, на сучасному етапі академічна доброчесність, як певний суспільний ідеал, має протидіяти надмірній комерціалізації університетів та їх інтенсивній бюрократизації. Ці фактори руйнують не лише спроможність університетів виконати свою соціальну місію, але й логіку їх існування. Порушення принципів академічної взаємодії, підрив корпоративної солідарності і довіри, скорочення професійного залучення, низька зацікавленість в активній діяльності академічної спільноти — все це стає наслідком обмеженості автономності академічного простору. Ці фактори змусили науковців провести дослідження та комплексно показати, в який спосіб світова академічна спільнота розуміє академічну доброчесність, які механізми і процедури по її втіленню вона розробила, яке місце в цьому займають декларації, хартії та кодекси академічної поведінки, яка система відносин між всіма членами освітнього співтовариства здатна забезпечити взаємну повагу, вільний обмін ідеями, професійне та особистісне вдосконалення, виключення будь-яких проявів нечесності та несправедливості [4, с. 6].

Провівши дослідження можемо констатувати, що нормативно-правові засади поняття академічної доброчесності в Україні вже сформовані. Однак, правове регулювання академічної доброчесності в Україні пройшло складний шлях становлення та потребує подальшого вдосконалення. На сьогодні цей процес ще не завершено. Варто відмітити, що безпосередній вплив на формування поняття академічної доброчесності та його правове регулювання мали політичні, соціальні, культурні, економічні чинники та становлення і

розвиток самої України як держави. Характеризуючи стан вітчизняного законодавства що регулює сферу освіти, ми прийшли до висновку, що на сучасному етапі потребує вдосконалення процес застосування різних видів відповідальності за порушення академічної доброчесності, оскільки цей процес ще недостатньо систематизований та містить прогалини та колізії.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Сластьоненко О. О. Ярош А. О. Удосконалення правового регулювання фінансування загальної середньої освіти в Україні на сучасному етапі. *Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика)*. Випуск 1(5) 2017. – С. 144–149.
2. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 24.06.2019).
3. Теремецький В.І., Бернацький О.В. Правова природа академічної доброчесності в Україні. *Академічна доброчесність: виклики сучасності* : Збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 11.03 – 23.03.2019). – Варшава, 2019. С. 151–155.
4. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд “Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики”; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова – К.; Таксон, 2016. – 234 с.

***Опубліковані тези та есе,
а також розміщені на веб-сторінках матеріали надаються на
існуючих умовах і в наявній формі***

Організатори Стажування не гарантують, що веб-сторінки будуть доступні постійно і вільні від помилок. Організатори Стажування не несуть відповідальності за будь-які прямі, непрямі, фактичні чи побічні збитки, упущену вигоду, тимчасове припинення діяльності, що виникло в результаті неправомірного використання опублікованих матеріалів, у тому числі і у випадку, коли Організатори Стажування були поінформовані про можливість таких збитків.

Організатори Стажування не здійснюють і не можуть здійснювати перевірку інформації, даних, викладених авторами в тезах, есе і не несуть відповідальності за зміст такої інформації. В разі порушення авторами прав інших осіб, Організатори Стажування має право у будь-який час на свій розсуд видалити публікацію.